

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	Siedmy
Časová dotácia	7 hodín týždenne 231 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada, verejné priestranstvá nachádzajúce sa v obci.

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, vytvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

2. Cieľ predmetu

- Oboznámiť žiakov so stavbou slov,
- správne písať a vyslovovať slová s niektorými predponami,
- utvrdzovať zručnosť správne písať „i“ a „y“ po obojakých spoluhláskach vo vnútri slova,
- pochopiť pojem vzoru pri podstatných menách a naučiť sa zaraďovať podstatné mená,
- poznávať minulý a budúci čas slovies,
- poznávať prídavné mená,
- cvičiť sa v tvorbe súvislých ústnych prejavov a vo formách spoločenského styku.

3. Obsah učebného predmetu

A. JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA - 99 hodín

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Podstatné mená

Tvorenie nových slov pomocou slovotvornej predpony a slovotvornej prípony, poznávanie slovotvorného základu. Návrik správneho písania a spisovného vyslovovania slov s predponami napríklad: na-, vy - Precvičovanie poznávania podstatných mien, určovanie rodu a čísla. Skloňovanie podstatných mien podľa pádových otázok, určovanie pádu podstatných

mien. Oboznamovanie sa s pojmom vzoru, skloňovanie podstatných mien podľa jednotlivých vzorov: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča, žena, ulica, dľaň, kosť. Pravopis podstatných mien.

Prídavné mená

Poznávanie akostných prídavných mien a ich význam v bežnom jazyku. Poznávanie a určovanie rodu a čísla prídavných mien.

Slovesá

Poznávanie sloviess v oznamovacom spôsobe, v prítomnom, minulom a v budúcom čase. Časovanie sloviess. Pomocné sloveso byť.

B. KOMUNIKÁCIA A SLOH - 33 hodín

Cvičenie v rozlišovaní spisovných a nespisovných jazykových prostriedkov. Návrik výstižného vyjadrovania, najmä vhodným výberom prídavných mien. Cvičenie v pozorovaní. Pomenovávanie a vyjadrovanie sa o pozorovaných predmetoch, javoch a činnostiach.

Odpovede na otázky

Písomné odpovede žiakov na otázky, ktoré sa týkajú ich života a ich blízkeho okolia.

Reprodukcia

Žiaci reprodukujú čítankové texty.

Rozprávanie

Rozprávanie žiakov podľa vlastných zážitkov a prečítaných textov. Kolektívne zostavovanie osnovy príbehu a rozprávanie podľa osnovy. Dodržiavanie základného členenia jazykového prejavu na úvod, hlavnú časť a záver.

Opis

Opis predmetov, obrázkov, osôb, pracovných postupov. Zostavovanie jednoduchej správy na nástenku.

Formy spoločenského styku

Písanie listu s jednoduchým oznámením. Osvojovanie si formy a úpravy listu, obálky. Telefonovanie, vyplňanie telegramu (oznámenie, blahoželanie, sústrasť). Vyplňanie poštových tlačív – podací lístok, poštová sprievodka, poštová poukážka.

C. ČÍTANIE A LITERATÚRA - 99 hodín

Technika čítania

Čítanie primerane náročných umeleckých a náučných textov plynule, správne a s porozumením. Prechod k spôsobu čítania, ktoré sa približuje čítaniu dospelých. Rozširovanie a obohacovanie slovnej zásoby žiakov, presnejšie rozlišovanie významu slov, výstižnejšie a presnejšie vyjadrovanie.

Literárna výchova

Žiaci sa oboznamujú s literárnymi textami, väčšinou už výrazným hlasným čítaním, ale aj počúvaním. Pri čítaní a počúvaní ukážok z literárnych diel si žiaci rozvíjajú vzťahy k prírode a k ľuďom, učia sa chápať hodnotu ľudskej práce, jej potrebu a celospoločenský význam. Pri práci s textom uvedomelo spájajú obsah textu s ilustráciou. Učia sa prakticky rozumieť vybraným pojmom a výrazom v súvislosti so skutočnosťou, ktorú tieto pojmy a výrazy označujú: poézia, próza, poviedka, báj, historická próza, encyklopédia, náučná literatúra.

Poézia od detských autorov (napr. M. Rázusová – Martáková, S. Chalupka, S. Maršák, M. Rúfus). Rozprávky a rozprávkové dobrodružstvá (napr. B. Němcová, K. Čapek, J. C. Hronský, L. Feldek, K. Ondrejka). Poviedky a romány zo života detí (napr. M. Majerová, B. Němcová, R. Dobiáš, V. Šikula) Bájky, poviedky o zvieratkách a dobrodružná literatúra (napr. E. Kästner, J. Záborský, D. Defoe, R. Moric, V. Ferko, K. May, S. Michalkov). Báže, povesti, historická próza (napr. M.J. Huska, J. Poliak, J. Horák, R. Moric, M. Ďuríčková) Náučná literatúra (napr. J. Ponec, M. Labuda, E. Jelínková, L. Švihán, J. Galata, M. Šurinová)

4. Metódy a formy práce

Žiaci reprodukujú texty na čítanie a v dramatizácii krátkych textov vedia použiť aj priamu reč. Počas celého roka sa venuje zvýšená starostlivosť hovorenému prejavu žiakov. Do učiva sa zaraďujú lexikálne – sémantické a štylizované cvičenia. Osvojované učivo sa zameriava na pravopisný výcvik, v jednoduchých prípadoch sa žiaci učia odôvodňovať i/y.

5. Medzipredmetové vzťahy

Základné vedomosti a zručnosti z jazyka slovenského žiak aplikuje vo všetkých vyučovacích predmetoch, najmä gramatické a pravopisné javy. Prvky literárnej výchovy sa premietajú v predmetoch dejepis, hudobná výchova no aj v ďalších predmetoch. Sloh je spojený s jazykovou zručnosťou a lexikou, ktorá sa prelína všetkými predmetmi.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Jazyková komunikácia	Rozdelenie slovenských hlások, Písanie i po mäkkých spoluhláskach
		Skloňovanie podstatných mien ženského rodu – vzor žena
		Časovanie slovíes – prítomný čas
		Opakovanie podstatných mien a prídavných mien
		Tvorenie nových slov pomocou predpôn
	Čítanie a literatúra	List bývalého poškoláka terajšiemu poškolákovi
		Čo to hviždí, čo to letí?
		O reči, Čo ľúbim?
		Nezmyselné básničky
		Preříkané vrany, 2 x 7 pádových otázok pre našich spisovateľov
	Reprodukcia	Maľovaný cukrík
	Rozprávanie	Osnova rozprávky – O snehulienke
		Jankov pracovný deň, Včera, dnes a zajtra
	Opis	Školské pomôcky
		Bytovka a rodinný dom
	Formy spoločenského styku	Oznámenie
Správa		
Odpovede na otázky	Dopravné prostriedky - kvíz	
Ochrana života a zdravia	Jazyková komunikácia	Písanie y po tvrdých spoluhláskach, Písanie i po obojakých spoluhláskach
		Skloňovanie podstatných mien stredného rodu – vzor vysvedčenie
		Oznamovací spôsob slovíes
		Opakovanie vybraných slov po v , Opakovanie vybraných slov po z
		Podstatné mená
	Čítanie a literatúra	O krajčírskom učňovi Ončovi
		Už je cesta na voze!
		O chlapcovi, ktorý vedel krásne rozprávať
		Chlieb má veľkú moc

		Ako vznikla termoska?			
	Rozprávanie	Dobré a zlé skutky U zubného lekára Upratovanie			
	Opis	Počasié Búrka, Bicykel			
	Formy spoločenského styku	List			
Environmentálna výchova	Jazyková komunikácia	Písanie y po obojakých spoluhláskach Opakovanie vybraných slov po b Tvorenie nových slov pomocou prípon Rod podstatných mien Skloňovanie podstatných mien stredného rodu – vzor mesto Slovesá Všeobecné podstatné mená			
		Čítanie a literatúra	Z každého rožka troška Od rána do večera, Hádanka Jeleň pri jazierku Medzinárodný deň detí Hubárska rozprávka Z vianočných zvykov, Vianoce Otcovo dedičstvo, Ako sa stal orol kráľom		
			Rozprávanie	V holičstve, V kaderníctve	
			Opis	Tom a Jerry Opis zvierat Záhrada Zaváranie čerešní, Moja kamarátka, môj kamarát	
				Formy spoločenského styku	Podací lístok, Poštová poukážka
	Regionálna výchova a ľudová kultúra		Jazyková komunikácia	Opakovanie vybraných slov po p , Opakovanie vybraných slov po m Číslo podstatných mien Skloňovanie podstatných mien mužského rodu – vzor chlap Časovanie slovíes – minulý čas Skloňovanie podstatných mien ženského rodu – vzor ulica	
		Čítanie a literatúra		Prečo len Tom „nemyslel!“ Kominári, Holič Ďateľ, Sova Slovník menej známych slov Do mojej knižničky, Robinsonka	
				Opis	Mesto Hľadanie chýb na obrázku
					Formy spoločenského styku
		Odpovede na otázky	Dopravné predpisy		
		Mediálna výchova	Jazyková komunikácia	Opakovanie vybraných slov po r , Opakovanie vybraných slov po s Pádové otázky Skloňovanie podstatných mien mužského rodu – vzor dub Číslo prídavných mien Prídavné mená	

	Čítanie a literatúra	Keď sa sníva o lastovičkách, znamená to dobré chýry	
		Ako Adam zmúdrel, keď ho otec udrel	
		Zo starých zvykov, Zlatý baran	
		Staré veľkonočné zvyky a obyčaje	
	Rozprávanie	Žaburienka, Maxižaba šantí	
		Môj najkrajší prázdninový zážitok	
	Opis	Doma čakajú na vysvedčenie	
Formy spoločenského styku	Prišívanie gombíka		
Multikultúrna výchova	Jazyková komunikácia	Obálka na list	
		Stavba slova	
		Skloňovanie podstatných mien	
		Rod prídavných mien	
		Vlastné podstatné mená	
		Opakovanie vybraných slov, Opakovanie slovík	
	Čítanie a literatúra	Časovanie slovík – budúci čas	
		Prosba k deťom, Dolu pri Dunaji	
		O encyklopédii, Bolí, bolí ...	
		Vianočný počítač, Do mojej knižnice	
		Pláca bez práce	
	Opis	Mame, Modlitba za starkú	
		Na trhovisku	
		Na salaši	
	Formy spoločenského styku	Výroba izolačnej podložky	
		Návšteva na pošte	
			Inzerát

7. Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov:

Slovenský jazyk pre 7. ročník ŠZŠ

Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 7.ročník ŠZŠ

Čítanka pre 7.ročník ŠZŠ

Poézia od detských autorov

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 7. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.